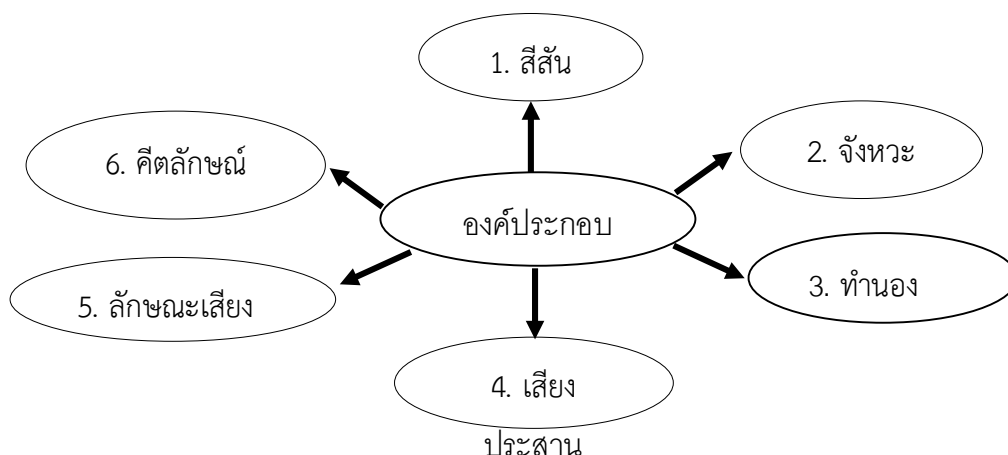

ใบความรู้ เรื่อง การประเมินคุณภาพของบทเพลง

องค์ประกอบดนตรี

องค์ประกอบของดนตรีแต่ละข้อนั้นมีลักษณะต่างๆ ที่ทำให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ ไพเราะซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. สีสันเสียง (Tone color) หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของเสียงที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดเสียงต่าง ๆ ในทางดนตรีจะหมายถึงเสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรี และเกิดจากมนุษย์

2. สีลาจังหวะ (Rhythm) หมายถึง เสียงที่เกิดขึ้นดำเนินไปตามเวลาอาจสลับกับความเงียบทำให้เกิดลีลาจังหวะขึ้นในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น

2.1 จังหวะหลัก (Beat) หมายถึง จังหวะที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอเท่า ๆ กัน

2.2 ความเร็วของจังหวะหลัก (Tempo) หมายถึง ความเร็วของบทเพลง มีหน่วยเป็นครั้งต่อนาที

2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm) หมายถึง จังหวะที่เกิดขึ้นตามทำนองโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับเสียง

2.4 รูปแบบของจังหวะ (Rhythmic Pattern) หมายถึง รูปแบบของจังหวะที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน เช่น จังหวะสามช่า จังหวะร่ำวง

3. ทำนอง (Melody) หมายถึง การจัดเรียงของเสียงที่มีความสั้น-ยาว และระดับเสียงสูง-ต่ำ ไล่เรียงกันหรือสลับกันไป ในทางดนตรีถือว่า **ทำนอง** เป็นการเคลื่อนที่และผสมผสานกันของเสียงในแนวนอน คือ แนวทำนองจะเคลื่อนที่ไปข้างหน้าตามจังหวะที่ดำเนินไปเรื่อยๆ

จากการผสมผสานของ **จังหวะและทำนอง** ทำให้เพลงแต่ละเพลงให้อารมณ์ความรู้สึกในการฟังแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะเป็นสิ่งที่แสดงถึง **ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ** ของเพลงนั้น

4. เสียงประสาน หมายถึง เสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไปเกิดขึ้นพร้อมกัน
5. ลักษณะเสียง คือ หมายถึง เสียงดัง เสียงเบา เสียงสั้น เสียงยาว เสียงทุ้ม และเสียงแหลม ซึ่งจะขึ้นอยู่กับต้นกำเนิดเสียงนั้นๆ ตัวอย่างเช่น

- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนมาก จะทำให้เกิดเสียงที่ดัง
- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนน้อย จะทำให้เกิดเสียงที่เบา
- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนนาน จะทำให้เกิดเสียงที่ยาว
- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงสั้นสะเทือนไม่นาน จะทำให้เกิดเสียงที่สั้น
- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงมีขนาดใหญ่ จะทำให้เกิดเสียงที่มีลักษณะที่ทุ้มต่ำ
- ❖ ถ้าต้นกำเนิดเสียงมีขนาดเล็ก จะทำให้เกิดเสียงที่มีลักษณะที่แหลมสูง

6. คีตลักษณ์ หมายถึง รูปแบบ หรือโครงสร้างของบทเพลง มีลักษณะดังนี้

